

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 857-o

Tallinn, 11. märtsil 2009. a.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon (edaspidi komisjon), koosseisus Rein Laaneots (eesistuja), Kirli Ausmees ja Evelyn Hallika, vaatas kirjalikus menetluses läbi välismaise kaebuse esitaja Société des Produits Nestlé S.A., aadress: P.O.Box 353, 1800 Vevey, CH, kaebuse Patendiameti 14.12.2004. a otsuse nr 7/M200301247 peale kaubamärgi **5 MINUTES** osalise registreerimisest keeldumise kohta klassides 29 ja 30.

Asjaolud ja menetluse käik

Komisjonile laekus 11.02.2005. a kaebus välismaiselt juriidiliselt isikult Société des Produits Nestlé S.A. (edaspidi kaebaja) kaubamärgi **5 MINUTES** (taotlus nr M200301247) osalise registreerimisest keeldumise kohta klassides 29 ja 30 nimetatud kaupade suhtes. Kaebuse esitas Société des Produits Nestlé S.A. esindajana patendivolinik Aivo Arula, Patendib uroo Käosaar & Co, O , T he 94, 50107, Tartu.

Kaebus võeti menetlusse 21.02.2005. a nr 857 all ja eelmenetlejaks m arati Kirli Ausmees.

Kaebuse sisu kokkuvõtlikult

Patendiamet on 14.02.2004. a otsuses keeldunud registreerimast kaubamärki **5 MINUTES** järgmiste kaupade osas:

klass 29 – k ogiviljad, puuviljad, liha, linnuliha, ulukiliha, kala ja mereannid, kõik eelnimetatud tooted ekstraktide, suppide, valmistoitudena ning külmutatuna; piimaasendajad;

klass 30 – kohv, kohviekstraktid, kohvil baseeruvad ained; kohviaseained ja kohviaseainete ekstraktid; tee, tee-ekstraktid ja teel põhinevad ained; kakao ja sellel põhinevad ained; p rm, tainas; j atise valmistusained; riis; makaronitooted; riisil, jahul ja teraviljasaadustel põhinevad toiduained, k.a valmistoitude kujul; kastmed; salatikastmed.

Keeldumise aluseks on kaubamärgiseaduse (edaspidi KaMS) § 9 lg 1 p 2 ja 3.

KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis koosneb üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, v artust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aega või kaupade või teenuste teisi omadusi näitavatest või muul viisil kaupa või teenust kirjeldavatest tähistest või andmetest või eelnimetatud tähistest või andmetest, mida ei ole oluliselt muudetud.

Patendiamet on asunud seisukohale, et see kaubamärk informeerib tarbijaid sellest, et tegemist on kiiresti valmivate toitude ja jookidega, näidates et valmistamiseks kuluv aeg on 5 minutit.

Kaebaja ei ole nõus Patendiameti tõlgendusega, kuna tarbija ei eelda, et tootel olev kaubamärk annab juhiseid toote kasutamiseks. Kaupu, mille osas Patendiamet kaubamärgi registreerimisega nõustus, võib samuti valmistada 5 minutiga. Seega jäab kaebajale arusaamatuks, miks otsuses nimetatud kaupade osas on kaubamärk nende omadusi näitav.

Kaebaja leiab, et taotletava kaubamärgi näol on tegemist positiivseid emotsioone loova tähisega, mis näitab, et tegemist on hetkel tipus oleva kaubaga ning tarbijal tuleb haarata võimalusest ja see kiiresti omandada, sest varsti võib kaup juba otsas olla.

Kaebaja juhib tähelepanu ka kaubamärgile **20 minutit + kuju**, mille Patendiamet on lugenud registreeritavaks ajalehtede ja perioodika t histamiseks. See kaubamärk informeerib tarbijat, et ajalehe läbilugemiseks kulub 20 minutit. Seega kaubamärgi **5 MINUTES** osalise registreerimisega rikub Patendiamet võrdse kohtlemise printsiipi.

KaMS § 9 lg 1 p 2 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, millel puudub eristusvõime, kaasa arvatud üksik stiliseerimata täht, üksik stiliseerimata arv või üksik värv.

Patendiamet on seisukohal, et numbri ja sõna kombinatsioon **5 MINUTES** ei oma kaubamärgina eristusvõimet, kuna on esmalt kaupade omadusi näitav ning teiseks tavapärane keelekasutus.

Kaebaja on seisukohal, et see kaubamärk ei näita kaupade omadusi, mille suhtes kaubamärgi registreerimist taotletakse. Tõendatud ei ole ka asjaolu, et **5 MINUTES** on muutunud tavapäraseks keelekasutus. Sellest tulenevalt omab kaubamärk **5 MINUTES** eristusvõimet ning on registreeritav kõigi kaubamärgitaotluses nimetatud kaupade suhtes.

Ülalesitatust lähtuvalt ning toetudes KaMS § 41 lg 1, palub kaebaja tühistada Patendiameti otsus registreerimisest keeldumise osas ja kohustada Patendiametit jätkama menetlust komisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Kaebusele on lisatud tõendid 5 lehel, volikiri ja lõivu tasumist tõendav dokument.

Patendiameti seisukoht kaebuse kohta

26.05.2005. a esitas Patendiamet komisjonile oma seisukoha kaebuse kohta. Patendiamet kaebaja seisukohtadega ei nõustu.

Patendiamet leiab, et kaubamärgil olev numbri ja sõna kombinatsioon on kaupade omadusi näitav. Markeerides tooteid tähisega **5 MINUTES** informeeritakse tarbijat sellest, et tegemist on kiirestivalmivate toitude ja jookidega. Näiteks kui riisipakil, köögiviljasupil või jäätise valmistusainetel on tähis **5 MINUTES**, siis keskmisele tarbijale on see info üheselt mõistetav – riisi, supi või jäätise valmistamiseks kuluv aeg on 5 minutit.

Patendiamet ei nõustu, et antud juhul kaebaja nägemuses justkui positiivseid emotsioone loov tähis ehk slogan, on kaitstav, kuna kaubamärgiseaduses ei ole nn sloganitele teistsuguseid registreerimise kriteeriume sätestatud. Seetõttu ei tohi märk, sealhulgas ka slogan olla üksnes kirjeldav.

Patendiamet rõhutab, et tähis **5 MINUTES** koosneb üksnes kaupa kirjeldavast numbrist ja sõnast. Kirjeldavate sõnade kombinatsioon on registreeritav vaid juhul, kui tekkiv kombinatsioon loob mulje, mis on tajutatavalt erinev lihtsate sõnade summast. Antud juhul see seda ei ole. Kirjeldava tähise **5 MINUTES** registreerimisel kaob ära kaubamärgi mõte eristada ühe isiku kaupu teise isiku samaliigilisest kaubast. Kui kaubamärgil ei ole ühtegi eristavat osa, siis ei saa tarbija infot kauba päritolu kohta ja ei suuda eristada eri ettevõtjate samaliigilisi tooteid. Seda kinnitavad Euroopa Kohtu otsused C-349/95 ja C-39/97, mille kohaselt kaubamärgi põhifunktsioon on tagada tarbijale kauba päritolu, võimaldades tal segadusse sattumata eristada eri päritolu tooteid.

Ka viitab Patendiamet Euroopa Kohtu otsusele C-191/01P, kus Euroopa Kohus on andnud määruse nr 40/94 artikkel 7(1)(c)üldise tõlgenduse. Euroopa Kohtu otsuses esitatud kohaselt peavad kaupade ja teenuste iseloomu näitavad tähised olema vabalt kasutatavad kõigi poolt. See tähendab, et kirjeldava iseloomuga kaubamärkide registreerimisest keeldumise eesmärgiks on avalike huvide kaitse, kuna seeläbi hoitakse ära kaupade või teenuste kirjeldamiseks vajalike tähiste reserveerimine ühele ettevõttele üksikult. Sellest järeldub, et Euroopa Kohtu otsuses esitatud tõlgendus kinnitab Patendiameti otsuse õigsust.

Patendiamet leiab, et registreerimiseks esitatud tähis ei ole kõikide kaupade suhtes kirjeldav, vaid üksnes nende osas, millele Patendiamet tegi keeldumise, st keeldutud on kaupade osas, kus kaubamärk näitab, et tegemist on kuni 5 minuti jooksul valmivate toitude ja jookidega.

Patendiamet leiab, et kaebuses esitatud viide varasemale kaubamärkide registreerimise praktikale ei ole asjakohane. Iga kaubamärgi registreerimise või registreerimisest keeldumise puhul on tegemist erineva situatsiooniga ja asjaoludega, mis võivad olla määravad.

Patendiamet leiab samuti, et numbri ja sõnakombinatsioon **5 MINUTES** ei oma kaubamärgina eristusvõimet, kuna on esmalt kaupade omadusi näitav ning teiseks tavapärane keelekasutus. Tarbija nähes toote pakendil tähist **5 MINUTES**, mõistab seda kui infot toote omaduste kohta, mitte kui kaubamärki.

Seoses eeltooduga Patendiamet leiab, et Patendiameti 14.12.2004. a kaubamärgi **5 MINUTES** osalise registreerimise ja osalise registreerimise keeldumise otsus nr 7/M200301247 klassides 29 ja 30 on seaduslik ja põhjendatud ja palub komisjonil jätta kaebus rahuldamata.

Kaebaja lõplikud seisukohad

Vastuseks komisjoni 28.04.2008. a ettepanekule esitas kaebaja 29.05.2008. a oma lõplikud seisukohad, kus kaebaja jääb oma 11.02.2005. a kaebuses toodud põhjenduste juurde ning soovib lõplikes seisukohtades välja tuua alljärgneva.

Tarbija ei eelda, et tootel olev kaubamärk annab täpseid juhiseid toote kasutamiseks, sest vastav info on reeglina tootele kantud eraldi.

Kaebaja juhib tähelepanu veelkord asjaolule, et Patendiamet on registreerinud ajalehtede ja perioodika tähistamiseks kaubamärgi **20 minutit + kuju**. Üksikisikul peab olema võimalik piisava kindlusega ette näha riigiorganite käitumist ning sellega arvestada. Lähtudes Patendiameti varasemast praktikast, õiguskindluse ja võrdse kohtlemise printsiibist, on kaebajal õigustatud ootus sarnasele käitumisele Patendiameti poolt ka antud asjas. Kaebaja palub komisjonil kaebus rahuldada.

Patendiameti lõplik seisukoht

Vastuseks komisjoni 03.06.2008. a teatele esitas Patendiamet 04.07.2008. a komisjonile oma lõpliku seisukoha, milles Patendiamet jääb oma varasema seisukoha juurde ja leiab, et 14.12.2004. a kaubamärgi **5 MINUTES** osalise registreerimise ja osalise registreerimisest keeldumise otsus nr 7/M200301247 klassides 29 ja 30 on seaduslik ja põhjendatud. Patendiamet kordas üle oma peamised seisukohad ning palub jätkuvalt jätta kaebus rahuldamata.

Komisjon alustas asjas nr 857 lõppmenetlust 27.02.2009. a.

Komisjoni seisukohad ja otsus

Komisjon, tutvunud menetlusosaliste seisukohtadega ning hinnanud esitatud tõendeid kogumis leiab, et kaebus tuleb jätta rahuldamata.

KaMS § 9 lg 1 p 2 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, millel puudub eristusvõime, kaasa arvatud üksik stiliseerimata täht, üksik stiliseerimata arv või üksik värv.

KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis koosneb üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aega või kaupade või teenuste teisi omadusi näitavatest või muul viisil kaupa või teenust kirjeldavatest tähistest või andmetest või eelnimetatud tähistest või andmetest, mida ei ole oluliselt muudetud.

Käesolevas asjas tuleb hinnata, kas ülalnimetatud õiguskaitset välistavad asjaolud esinevad klassi 29 kaupade: köögiviljad, puuviljad, liha, linnuliha, ulukiliha, kala ja mereannid, kõik eelnimetatud tooted ekstraktide, suppide, valmistoitudena ning külmutatuna; piimaasendajad, ning klassi 30 kaupade: kohv, kohviekstraktid, kohvil baseeruvad ained; kohviaseained ja kohviaseainete ekstraktid; tee, tee-ekstraktid ja teel põhinevad ained; kakao ja sellel põhinevad ained; pärm, tainas; jäätise valmistusained; riis; makaronitooted; riisil, jahul ja teraviljasaadustel põhinevad toiduained, k.a valmistoitute kujul; kastmed; salatikastmed, osas seoses tähisega **5 MINUTES**.

Komisjon nõustub Patendiameti 14.12.2004. a otsuses nr 7/M200301247 ning käesolevas asjas püstitatud seisukohtadega, et kaubamärgi **5 MINUTES** registreerimine klassi 29 ja klassi 30 kõnealuste kaupade tähistamiseks oleks vastuolus KaMS § 9 lg 1 p 2 ja 3.

Komisjon nõustub Patendiametiga, et kaubamärgil olev numbril ja sõna kombinatsioon on kaupade omadusi näitav, mis informeerib tarbijat toidukauba valmistamiseks kuluva aja suhtes. Markeerides tooteid tähisega **5 MINUTES** informeeritakse tarbijat sellest, et tegemist on kuni 5 minuti jooksul valmivate toitude ja jookidega. Näiteks kui riisipakil või köögiviljasupil on tähis **5 MINUTES**, siis keskmisele tarbijale on see info üheselt mõistetav – riisi või supi

valmistamiseks kuluv aeg on 5 minutit. Registreerimisest keeldutud kaupade näol on tegemist eelvalmistatud toidu, toidukontsentraadi, poolfabrikaadi, kuivtoidu jms, mille puhul on tavapärane, et kauba pakendile kantakse info toidu valmistamisele kuluva aja kohta. Sellest tulenevalt leiab ka komisjon, et tähist **5 MINUTES** võib pidada tavapäraseks selliste toitude ja jookide markeerimisel, mis on kiiresti valmivad (valmistatavad).

Ka peab komisjon siinkohal vajalikuks osundada Patendiameti poolt juba välja toodud Euroopa Kohtu praktikale (Euroopa Kohtu otsus C-191/01P), mille kohaselt peavad kaupade ja teenuste iseloomu näitavad tähised olema vabalt kasutatavad kõigi poolt. See tähendab seda, et keelekasutuses ja heauskses äripraktikas tavapäraste tähistega ning kirjeldava iseloomuga märkide registreerimiseks keeldumise eesmärgiks on avalike huvide kaitse, kuna seeläbi hoitakse ära kaupade või teenuste kirjeldamiseks vajalike tähistega reserveerimine ühele ettevõttele.

Eelkirjeldatust tulenevalt leiab komisjon, et tähis **5 MINUTES** on Patendiameti otsuses toodud esitatud kaupade suhtes omadusi näitav ning tavapärane tähis ja peab seetõttu jääma vabaks kasutamiseks kõigile.

Mis puudutab kaebaja väidet, et taotletava kaubamärgi näol on tegemist positiivseid emotsioone loova tähistega, mis näitab, et tegemist on hetkel tipus oleva kaubaga ning tarbijal tuleb haarata võimalusest ja see kiiresti omandada, sest varsti võib kaup juba otsas olla, siis selles osas märgib komisjon, et sellest ei järeldu iseenesest, et tähis omandab eristusvõime kasutamise käigus, millega omakorda oleks ületatud KaMS § 9 lg 1 p 2 ja 3 rakendumine. Kaebaja esitatud väidet ja tõendid ei kinnita, et kaubamärk **5 MINUTES** oleks kasutamise käigus eristusvõime omandanud.

Kaebaja poolt viidatud asjaolu, et Patendiamet on registreerinud ajalehtede ja perioodika tähistamiseks kaubamärgi **20 minutit + kuju**, kohta leiab komisjon, et see kaubamärk on kaitstud erinevatel tingimustel, millest ei saa tuletada mingit üldist praktikat. Seega tuleb iga kaubamärgi registreerimisel eraldi analüüsida kaubamärgi õiguskaitset välistavate asjaolude olemasolu ja kaubamärgi kui terviku kaitstavust – selles väljendub võrdse kohtlemise põhimõte.

Eeltoodust tulenevalt ning juhindudes tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse §-st 61, KaMS § 9 lg 1 p-dest 2 ja 3 komisjon

o t s u s t a s:

jätta kaebus rahuldamata.

Kaebaja võib esitada kaebuse apellatsioonikomisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kaebaja teavitab viivitamata apellatsioonikomisjoni kaebuse esitamisest.

Kui kaebust ei ole esitatud, jõustub apellatsioonikomisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Allkirjad:

R. Laaneots

K. Ausmees

E. Hallika